

Schoon drinkwater betekent 70% minder ziekte!

DALING KINDERSTERFTE

18 vissersdorpen oostkust India

Eindverslag 01.10.14 – 31.03.18

RESULTATEN

Drinkwater voor 12.948 mensen

Voorlichting aan 4570 volwassenen en kinderen

Verbetering 'ownership'

Verbetering 'grijs' water

100% prenatale en postnatale zorg en inentingen

Verbetering open riolen

Verbetering afvalverwijdering

Betere samenwerking met lokale overheid en bedrijven

Eindrapportage 01.09.18

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	De doelstelling van het programma: verlaging kindersterfte.....	3
1.2	De begroting van het programma	4
1.4.	Lokale partner Dharani	4
1.5.	De deelnemende vissersdorpen	5
2.	Eerst praten, dan een plan, dan pas uitvoeren.....	6
2.1	De vergaderingen met de 10 Dorpscomités voor 15 dorpen.....	6
2.2	De wensen van de Dorps Comités.....	6
2.3	Beschrijving van de 10 operationele doelen.....	7
2.4	De omzetting van de 10 operationele doelen in interventies.....	8
2.5	Het verschil in samenwerking met de dorpen	9
2.6	Werkbezoek Corlaer College Team I.....	10
2.7	De persconferentie in Ranasthalam.....	11
2.8.	Bezoek Corlaer College team II.....	11
2	. De resultaten van het programma	12
2.1.	Voorlichting.....	12
	Bezoek aan een modeldorp.....	13
2.2.	Schoon drinkwater in zes dorpen	14
2.3.	Toegang tot grijs water in 9 dorpen	15
2.4.	Verbetering open riolen.....	16
2.5.	Afvalverwijdering.....	17
2.6.	Verbetering prenatale en postnatale zorg	19
2.7.	Verbetering van het ‘ownership’	20
2.8.	Onderhandelen met de overheid.....	21
2.9.	Samenwerking met de overheid inzake toiletten.....	22
2.10.	Samenwerking met lokale bedrijven inzake water	23
3.	De input van de gasten van FI.....	24
4.	Leermomenten	26
5.	Toepassing opgedane kennis en opschaling.....	27
5.1.	Vasthouden wat er is geleerd en sparen voor onderdelen	27
5.2.	De volgende stap: waterzuiveringsinstallaties voor district Uddhanam	27
6.	Conclusies	28
7.	Een woord van dank	29

Vissers aan de oostkust van India

1. Inleiding

Friends Indeed is een Nederlandse organisatie die sinds 2001 in een afgelegen vissersgebied aan de oostkust van India werkt. We voeren een programma uit waarin we gezondheidszorg en onderwijs combineren met als inzet het verminderen van armoede. Het programma Daling Kindersterfte is een van deze programma's.

De kindersterfte cijfers per 1000 kinderen in India en Nederland onder de vijf jaar vertonen een schokkend verschil. De sterftcijfers (census 2015) zijn:

- in Nederland 3,46 kinderen per 1000
- India 41,36 kinderen per 1000

Dat is het twaalfvoudige! Werk aan de winkel!

Het programma is ontwikkeld door Anne Legeland en Sri Hari Gorle, in samenwerking met de Dorpscomités, de lokale overheid, de bestuursleden en consultants van ICCO en FEMI. Het programma is een vervolg op het programma tussen 2007 en 2009 en is vooruitstrevend omdat de dorpen zelf hebben meegeschreven aan het programma.

1.1 De doelstelling van het programma: verlaging kindersterfte

De doelstelling is: het verminderen van de kindersterfte in 15 vissersdorpen in de districten Vizianagaram en Srikakulam, Andhra Pradesh.

De volgende 10 operationele doelen worden in dit rapport worden nader uitgewerkt:

1. Voorlichting over de redenen van kindersterfte
2. Toegang tot schoon drinkwater
3. Toegang tot grijs water
4. Verbetering open riolen
5. Afvalverwijdering, zowel in als buiten het dorp
6. Verbetering Pre- en postnatale zorg
7. Verbetering van het 'ownership'
8. Onderhandelen met de overheid
9. Samenwerking met de overheid inzake toiletten
10. Samenwerking met lokale bedrijven inzake water

Zie voor een overzicht tevens resultaat bijlage 1.

1.2 De begroting van het programma

De begroting bedroeg bij de start € 135.307 en is in mei 2017 aangepast toen er zich enige dorpen meldden vanwege ernstig gebrek aan drinkwater. De totale kosten van het programma bedragen € 147.061.-. Het financiële rapport wordt bijgevoegd als bijlage 2.

1.3. De duur van het programma en de rapportages

Het programma liep van 01.10.14 2014 tot 01.03.18 en kent de volgende rapportages:

- 21.03.17 periode 01.10.14 – 31.12.15 met bijlagen
- 12.05.17 periode 01.10.14 – 31.03.17 met bijlagen
- 19.08.18 periode 01.10.14 – 01.04.18 met bijlagen

1.4. Lokale partner Dharani

De lokale partner was aanvankelijk Sneha. Nadat bleek dat het bestuur van Sneha niet opereerde conform de normen van FI, heeft FI de relatie beëindigd en is de stichting Dharani opgericht, met Sri Hari Gorle als directeur. Deze organisatie functioneert goed.

Het bestuur van Dharani

1	Mr. Eswara Rao Chinthapalli	Advocaat	President
2	Mr. Prabhakara Rao Meesala	Advocaat	Secretaris
3	Mr. Venkata Ramana Kalisetty	District Kinderbeschermings Officer	Penningmeester
4	Mrs Padma Dasari	Advocaat	Member
5	Mr. Rama Chandra Rao Taddi	Landbouwer	Member
6	Mrs. Vara Vinitha Pyla	Software ingenieur	Member

De staf van Dharani voor dit programma was:

1.	Srihari Hari Gorle	Directeur
2.	Sumithra Meesala	Accounts & Office Assistant
3.	Jaya Prakash Palavalasa	Sociaal werker
4.	Bharath Doki	Sociaal werker
5.	Ramana Kumarapu	Sociaal werker
6.	Chakradhar Meesala	Sociaal werker

Het bestuur van Dharani met Karin Schadee

Dharani staf met assistenten

Het dorp Allivalasa

1.5. De deelnemende vissersdorpen

Het programma betreft de volgende dorpen:

	Dorp	Aantal inwoners	Volwassenen	Kinderen
1	Allivalasa	4058	2818	1240
2	Jeerupalem	3430	2323	1107
3	Barriepeta	1907	1290	617
4a	Potthayapeta	512	347	165
4b	Gurayyapeta	741	504	237
4c	Cheekatipeta	377	257	120
5	Punnana Palem	1583	1108	475
6	Kopperla	350	212	132
7	Komaravanipeta	605	410	195
8	Kotha Mukam	634	429	205
9	Donipeta	548	368	180
10	Thammayapalem	441	299	142
11	Thippalavasa	2010	1363	647
12	Kothuru	842	570	272
13	Maddhuru	1491	1011	480
14	Pulligedapeta	1280	880	400
15	Pedda Kovvada	1646	1116	530
16	Chinna Kovvada	1454	984	470
	Totaal	24909	16289	7614

Open riolen

2. Eerst praten, dan een plan, dan pas uitvoeren

2.1 De vergaderingen met de 10 Dorpscomités voor 15 dorpen

De staf van Dharani ging vanaf eind 2014 de dorpen in om in ieder dorp een Dorpscomité op te zetten, waarin de discussie moest gaan plaatsvinden over de problemen in het dorp en hoe deze op te lossen. De discussie over de samenstelling van deze comités bleek 4 – 8 maanden te duren. Eenieder - de Dorpsraden en dorpsoudsten, de lokale overheid, leiders van politieke partijen, religieuze leiders - viel over elkaar heen. En dan waren er nog wensen van FI: vrouwen en jongeren in. Uiteindelijk werden er voor de 15 dorpen tien comités gevormd – de kleinere dorpen voegden zich bij de grotere dorpen - waarin zitting hadden:

- de dorpsbewoners (de dorpsraad, vrouwengroepen en jongeren),
- de lokale overheid,
- de lokale partner Dharani namens FI.

2.2 De wensen van de Dorps Comités

De vergaderingen begonnen medio juli 2015. Ieder Dorpscomité leverde een lijst met problemen in. Het bleek dat een aantal problemen in alle dorpen gelijk was:

- de behoefte aan schoon en veilig drinkwater
- de behoefte aan voldoende grijs water voor wassen, douchen etc
- een oplossing voor het afvalprobleem

Vervolgens is besproken wat de dorpen zelf zouden kunnen doen. Geen enkel dorp heeft voldoende geld voor infrastructuur. Men weet dat men bij de overheid moet zijn, maar men weet niet hoe dat te doen en het eigen dorp op de kaart te zetten. De rol van de staf bleek dan ook vooral: helpen om een gezamenlijk standpunt te formuleren, samen het verzoek op papier zetten en dan op naar het kantoor van de Collector (de hoogste ambtenaar van het District, soort Commissaris van de Koning) om het verzoek te bepleiten.

2.3 Beschrijving van de 10 operationele doelen

De Dorpscomité 's formuleerden het volgende:

1. Voorlichting

Alle dorpelingen beseffen dat kindersterfte voorkomen moet worden, maar er is te weinig kennis over voeding, de risico's van huwelijk binnen de familie, een veilige bevalling, inenting, het gebruik van water, de risico's van muskieten, plastic, etc.

2. Toegang tot veilig drinkwater

Er is in geen enkel dorp schoon en veilig drinkwater. Dit is de belangrijkste oorzaak van kindersterfte. Het drinken van grijs water levert 70% van de ziekten op, waaronder diarree. Goed drinkwater is er alleen als er een waterzuiveringsinstallatie wordt geplaatst.

3. Toegang tot grijs water

Het grijze water is afkomstig uit stroompjes of grondwater en komt binnen via een waterput, een waterpomp met motor of een watertank. Het wordt gebruikt voor de was, de afwas, koken, vis schoonmaken etc. Dit 'grijze' water wordt ook gedronken en is de grote reden voor kindersterfte. Bijna alle waterputten zijn vervuild of kapot.

4. Verbetering van de open riolen

De dorpen hebben grotendeels open riolen, met de bodem en zijwanden van beton. Deze zijn totaal vervuild trekken muskieten (malaria) en ander ongedierte aan.

5. Een oplossing voor het afval.

De erven van de hutten zijn redelijk schoon sinds het programma 2007 – 2009. Maar aan de randen van de dorpen stapelt het vuil zich op. Nieuw probleem is dat er een ondoordringbare laag plastic van 10 – 20 cm ontstaat. De dorpen beginnen te beseffen dat dit een gevaar wordt. Zoals Leo Verzijl van FEMI hen vertelde:

'het plastic zit nu ook in de vis en bedreigt jullie bestaan.'

6. Verbetering prenatale en postnatale zorg

Deze zorg is – mede door het programma Daling Kindersterfte 2007 – 2009 verbeterd maar niet optimaal. Nog steeds sterven er teveel moeders in het kraambed en worden er teveel ondervoede en kinderen met een beperking geboren.

7. Verbetering 'ownership'

De dorpsbewoners zijn gelaten over hun situatie. Zij voelen zich afhankelijk van de overheid en pakken het 'ownership' niet op

8. Onderhandelen met de overheid

De vissersdorpen zijn afgelegen en staan in laag aanzien. De dorpen hebben nauwelijks toegang tot de overheid om hun situatie te bepleiten en te verbeteren

9. Samenwerking met de overheid inzake toiletten

Bij de aanvang van het programma had bijna geen enkele hut een toilet; men gaat in de bosjes en op het strand. Het doel van FI was een aantal toiletten te bouwen doch werd aangepast toen bleek dat Premier Modi in korte tijd 52 miljoen (!) toiletten wil bouwen.

10. Samenwerking met lokale bedrijven inzake water

In de omgeving van de dorpen staat een aantal fabrieken. Deze fabrieken hebben de verplichting om 2% van hun netto winst te besteden aan goede doelen in de omgeving. Het plan is om de dorpen en deze fabrieken nader aan elkaar te koppelen.

2.4 De omzetting van de 10 operationele doelen in interventies

We hebben de operationele doelen omgezet in de volgende interventies.

- 1. Voorlichting**
 - a. Algemene voorlichting per dorp over het voorkomen van kindersterfte
 - b. Huisbezoeken
 - c. Bezoek aan NGO Assist om een schoon dorp te bekijken
- 2. Het drinkwater**
 - a. Het geschikt maken van zes gebouwtjes om er een waterzuiveringsinstallatie met tappunt te realiseren (water, elektra, tegelen, waterdicht dak, etc)
 - b. De installaties van zes waterzuiveringsinstallaties
 - c. Een spaarsysteem opzetten voor de elektra er na 3 jaar nieuwe membranen
- 3. Het grijze water**
 - a. het repareren van de bestaande pompen en wasplatforms
 - b. het verwijderen van het vuil en het voorkomen plassen water rondom de waterpunten
 - c. vanaf de pompen pijpleidingen het dorp in brengen naar tappunten
- 4. Verbetering open riolen**
 - a. Overleg met de lokale overheid
- 5. Verbetering afvalverwerking**
 - a. Alle dorpen een schoonmaakronde
 - b. Alle dorpen vuilnisbakken
 - c. De grotere dorpen een ophaalkar
 - d. Alle dorpen schoonmaakmaterialen
- 6. Pre- en postnatale zorg**
 - a. Het monitoren van de pre- en postnatale zorg door de overheid
 - b. Individuele begeleiding van zwangere vrouwen
 - c. Het koppelen van kinderen met een beperking aan het Campus Challenge programma
 - d. Het monitoren van de inenting tot aan 5 jaar, ook in afgelegen gehuchten
- 7. Verbetering ownership**
 - a. Gesprekken in de dorpscomités aan de hand van de ‘proud’ kwestie: Wat kan men zelf doen? Hoe elkaar te mobiliseren?
 - b. Het er niet bij laten zitten als iets niet meteen lukt
- 8. Onderhandelen met de overheid**
 - a. Samen naar de overheid toestappen om het voor elkaar te krijgen
 - b. Zoveel mogelijk samenwerken met de lokale overheid en proberen toezeggingen los te krijgen bijvoorbeeld om gesloten rioleringen aan te leggen en waterpijplijnen
 - c. Als de overheid niets doet: opnieuw aan tafel en nakoming eisen
- 9. Samenwerking overheid inzake toiletten**
 - a. De ontwikkeling van een modeltoilet, met wasbak en optie tot een douche
 - b. Zoveel mogelijk samenwerken met de overheid inzake het Modi-programma
- 10. Samenwerking met lokale bedrijven inzake water**
 - a. De bestaande relaties verbeteren
 - b. Nieuwe relaties ontwikkelen

Vuilnisemmers voor het dorp Barriepeta

Containers en kiepkar in Allivalasa

2.5 Het verschil in samenwerking met de dorpen

FI heeft vanaf 2004 in het gebied 12 scholen gebouwd en overgedragen aan de dorpen en de Indiase overheid. Ook hebben in deze dorpen andere programma's van FI gelopen en is Campus Challenge actief. Kortom FI heeft een band met deze dorpen.

Tijdens het Daling Kindersterfte programma bleek dat er tussen de dorpen toch grote verschillen zijn in de samenwerking:

- een aantal dorpen was zeer geïnteresseerd en wilde aan de slag
- een aantal dorpen wilde wel maar werd niet actief

FI heeft in alle programma's dezelfde policy. Als men niet wil, dan niet.

In dit programma bleek dat de dorpscomité 's in volgende dorpen echt verbetering wilden:

	Dorp	Inwoners	Volwassenen	Kinderen
1	Allivalasa	4058	2818	1240
2	Jeerupalem	3430	2323	1107
3	Barriepeta	1907	1290	617
4a	Potthayapeta	512	347	165
4b	Gurayyapeta	741	504	237
4c	Cheekatipeta	377	257	120
5	Punnana Palem	1583	1108	475
6	Kopperla	350	212	132

Op deze dorpen kwam de focus te liggen. Dat het dorp Thippalavasa niet mee deed, was een tegenvaller. Het dorp – waar FI een grote school heeft gebouwd – bleef ruziën over de samenstelling van het Dorpscomité, ook na extra inspanningen van Dharani.

De dorpen Pedda Kovvada en Chinna Kovvada liggen sinds kort in een zone rondom een te bouwen kerncentrale. Deze dorpen zullen over 2 – 5 jaar worden verplaatst, hetgeen betekent dat de focus van de dorpen ligt op onderhandelen met de overheid over hun toekomst. Wel helpt FI/Dharani hen bij de meest essentiële zaken, zoals een bezoek aan de Collector om te borgen dat er tot aan de verhuizing grijs water geleverd blijft.

Corlaer College Nijkerk, Team I, februari 2016

2.6 Werkbezoek Corlaer College Team I

In het najaar van 2015 werd FI gebeld door jongeren van het Corlaer College te Nijkerk. Ze vroegen:

‘Kunnen we in India een waterzuiveringsinstallatie bouwen?’

Dat kunnen we want we zijn van het ‘World Wide Technology Team’ !

FI toog naar Nijkerk om te praten met deze enthousiaste 14- en 15 jarigen. En zo stapten in februari 2016 13 leerlingen met hun coaches in het vliegtuig. Een aantal van hen had nog nooit gevlogen en/of was nog nooit Nederland uit geweest.

De groep sliep op de Campus Challenge van FI, waar 150 kinderen en jongeren met een beperking wonen. Daar waren ze wel wat zenuwachtig over: hoe zou het zijn om met kinderen met een beperking te wonen? Maar dat was binnen 5 minuten over! De Corlaer jongeren waren binnen de kortste keren dol op hen. Zodra ze maar even tijd hadden, waren ze bij hen in de school, in het medisch centrum, op het speelveld, op het cricketveld. of in het kledingatelier.

Iedere ochtend ging de groep met de staf van Dharani naar de vissersdorpen. De kwaliteit van het water gemeten en vergeleken. Ze waren bij een schoonmaak ronde in de dorpen (met kapjes voor en handschoenen aan!) en legden de eerste steen voor de waterzuiveringsinstallatie in het dorp Allivalasa . Ook werd er gespard met Indiase jongeren over afvalverwerking, recycling en een vuilnisophaaldienst.. Er werden drie plannen ontwikkeld, te presenteren op een persconferentie.

Corlaer College Team 2: bezig met de bouw van een model toilet

2.7 De persconferentie in Ranasthalam

De persconferentie samen met de Corlaer Jongeren op 16 februari 2016 in Ranasthalam. was een markeringspunt. De overheid was er, de dorpsoudsten, de jongerengroepen, de Mandal Level Officers, de 'elected political representatives' en de pers. De Nederlandse en Indiase jongeren hielden drie Powerpoint presentaties over hoe het afvalprobleem op te lossen en buiten stond een enorme berg met containers, emmers, schoonmaakartikelen en de 1^e afvalophaalkar te wachten.

De Nederlandse jongeren stonden de volgende dag in vele kranten. Belangrijke vraag was aan hen steeds:

'Waarom komen jullie helemaal naar dit afgelegen gebied?'

Het antwoord van de Corlaer Jongeren was eenvoudigweg:

'We willen helpen dat er minder kinderen doodgaan''

Na de 'bonte avond' op de Campus, bij het afscheid, vielen er heel wat Nederlandse en Indiase tranen. En er werd beloofd:

'We komen terug!'

2.8. Bezoek Corlaer College team II

Het eerste bezoek was zo goed bevallen dat het Corlaer College in 2017 weer een groep van 13 jongeren stuurde. Dit keer was het thema: hygiëne en toiletten.

Ook dit team ging met de staf van Dharani de dorpen in. Als eerste opende het team de spiksplinternieuwe waterzuiveringsinstallatie in Allivalasa, waarvoor team I in 2016 de eerste steen had gelegd. Ook werd er overlegd met de dorpen over de toiletten. Heel veel gezinnen hadden zich opgegeven voor een toilet. Maar het probleem was dat het gezin eerste een bedrag zelf moest neerleggen - voordat de overheid de rest zou subsidiëren. Dit overheidsprogramma mislukte derhalve. Ondertussen werd duidelijk, voorjaar 2017, dat president Modi een ander en omvangrijk toiletprogramma aan het ontwikkelen was, waarover later meer.

Het Corlaer team was zeer actief op de Campus: o.a. werd een begin gemaakt met een webshop voor de producten van het kleding atelier, waaronder shawls en armbanden.

2 . De resultaten van het programma

Dit hoofdstuk beschrijft de resultaten van het programma, een schema met de behaalde – en niet behaalde – doelen is opgenomen in bijlage 1

2.1. Voorlichting

Een belangrijk kenmerk van dit tweede Daling Kindersterfteprogramma is dat de dorpsbewoners eerst met elkaar moeten overleggen over wat de prioriteiten van het dorp zijn. Dit had nogal wat voeten in de aarde. Er werden 10 Dorpscomité 's opgericht, waarvan er 9 functioneerden. Deze 9 Dorpscomité 's hebben zeer intensief vergaderd met de staf van Dharani. Deze vergaderingen waren tevens de belangrijke voorlichtingsmomenten.

	Dorp	Dorps Comité			Ouder Comité			Kinderen Comité		
		Leden	Meetings	Opkomst	Leden	Meetings	Opkomst	Leden	Meetings	Opkomst
1	Allivalasa	12	27	185	16	12	169	14	11	136
2	Jeerupalem	9	30	237	15	8	106	12	9	95
3	Barripeta	13	28	320	16	12	169	10	12	106
4	Potthayapeta	16	30	422	17	12	178	20	12	212
	Incl. Gurayyapeta									
	Incl. Cheekatipeta									
5	Komaravanipeta	13	30	343	15	12	158	10	12	106
6	Kotha Mukkam	15	29	384	10	12	106	9	12	95
	Incl. Donipeta									
	Incl. Thammayapalem									
7	Kothuru	7	14	86	15	4	52	11	5	48
8	Maddhuru	10	25	220	17	12	179	12	12	127
9	KovvadaPedda Kovvada	16	14	197	11	4	39	18	6	95
	Incl. Chinna Kovvada									
	Totaal	111	227	2394	132	88	1156	116	91	1020
10	Thippalavasa	Comite mislukt								
11	Punnana Pallem	Later het programma ingestapt, geen comité								
12	Pulligedapeta	Later het programma ingestapt, geen comité								
13	Kopperla	Later het programma ingestapt, geen comité								

Een reis van 1,5 dag

Bij Assist

In de bus

Bezoek aan een modeldorp

Tweedaagse bezoek aan schoon dorp bij ASSIST

Eind 2015 waren de dorpen zover dat zij allemaal een lijst hadden gemaakt wat er in hun dorp geregeld moesten worden om de kindersterfte te verlagen.

Groot probleem was: men had nergens een voorbeeld van een schoon dorp, met betere hygiënische omstandigheden

De Nederlandse organisatie FEMI bood aan dat een delegatie van de vissersdorpen op bezoek kon gaan bij ASSIST - een partner van FEMI circa 200 km zuidelijker - en zo geschiedde!

De reis van 3 tot 5 februari 2016, was de moeite waard. 16 vissers, 12 vissersvrouwen en 9 stafleden, deels ook vrouw, stapten in de bus en met bussen en al op de boot. Zij zagen met eigen ogen dat het mogelijk is om – ook - een vissersdorp schoon te houden. Een enkeling had tranen in de ogen en vroeg zich hardop af:

‘Is dit bij ons ook mogelijk?’

Kortom: dit bezoek had een grote impact: vooral op de vrouwen en de leiders van de dorpen. Eenmaal terug is alles uitgebreid besproken in de Dorpscomité 's en dient het als leidraad voor de toekomst.

Met dank aan FEMI, die dit bezoek mogelijk maakte!

De waterzuiveringsinstallatie in Potthayapeta voor drie dorpen

2.2. Schoon drinkwater in zes dorpen

De belangrijkste manier om de kindersterfte te doen dalen is het zuiveren van het water. In Potthayapeta is de eerste waterzuiveringsinstallatie gebouwd, die wordt gedeeld met de twee aangrenzende dorpen: Gurayyapeta en Cheekatipeta. Hiermee hebben dus in één klap drie dorpen schoon drinkwater en men is de koning te rijk!

Er zijn totaal 6 waterzuiveringsinstallaties gerealiseerd, voor 8 dorpen, deels met lokale partners, voor in totaal 12.948 personen:

Dorp	aantal personen	aantal volwassenen	aantal kinderen	
Allivalasa	4.058	2.818	1.240	*
Jeerupalem	3.430	2.323	1.107	
Barriepeta	1.907	1.290	617	**
Potthayapeta	512	347	165	
Gurayyapeta	741	504	237	*
Cheekatipeta	377	257	120	
Punnana Palem	1.583	1.108	475	
Kopperla	350	212	132	
	12.948	8.859	4.093	

* i.s.m. Aurobindo

** i.s.m. Red Cross

We zijn trots op deze resultaten. Nu is het de kunst om te zorgen dat de installaties blijven draaien, dat er gespaard wordt voor de elektriciteitsrekening en het vervangen van de membranen over drie jaar. FI is voornemens dat proces te monitoren, tijdens het a.s. Uddhanam waterprogramma, dat aan het einde van dit rapport besproken wordt.

Een plaatselijke journalist, inwoner van het dorp zei tijdens de inauguratie van een waterzuiveringsinstallatie in zijn dorp Kopperla,

Thank you FI, you are our Mother now, 70% of the children diseases will begone!

En daar doet U en daar doen wij het voor!

‘Grijs’ water in het dorp Pottyapeta

2.3. Toegang tot grijs water in 9 dorpen

De toegang tot grijs water is in de praktijk een samenwerking gebleken tussen FI en de lokale overheid. Doel was natuurlijk steeds om te zorgen dat de overheid de voorziening regelde en betaalde. In een flink aantal gevallen lukte dat door advocacy. De hoeveelheid staftijd die hierin ging zitten is niet gering, maar het resultaat is absoluut de moeite waard, ook voor de toekomst (ownership, samenwerking). Als er geen mogelijkheden waren bij de overheid, betaalde FI.

Betaald door FI:

In de volgende dorpen werden pijpleidingen en tappunten aangelegd voor het grijze water

1.	Allivalasa	Eén watervat met een pijplijn met 4 watertappunten
2.	Gurayyapeta	Eén waterpomp en een pijplijn systeem voor het hele dorp,
3.	Potthayapeta	Eén pijplijn met 1 watertappunt,
Het wasplatform is gerepareerd en betaald door het dorp zelf
4.	Barriepeta	Eén pijplijn en 3 watertappunten
Het wasplatform is gerepareerd en betaald door het dorp
5.	Puligeddapeta	Eén waterpomp met motor en pijplijn
6.	Kothuru	Eén waterpomp met motor, een pijplijn en een watertappunt

Betaald door de lokale overheid

7.	Madduru	nieuwe waterpunten
8.	Jeerupalem	extra waterpomp
9.	Madduru	nieuwe wasplatforms
10.	Allivalasa	nieuwe wasplatforms
11.	Allivalasa	herstel waterpomp
12.	Madduru	herstel waterpomp
13.	Pedda Kovvada	schoonmaken van een watertank
14.	Pedda Kovvada	de overheid blijft grijs water leveren
15.	Chinna Kovvada	de overheid blijft grijs water leveren
16.	Allivalasa	schoonmaken van een watertank
17.	Barriepeta	plaatsing van een watertank
18.	Allivalasa	schriftelijke toezegging gesloten riool van midden dorp tot aan
buiten het dorp
19.	Komaravanipeta	waterpijplijn van 25 m, van de watertank naar tappunten in het
dorp
20.	Gurayyapeta	pijplijn met 24 (!) tappunten
FI voegde daar een waterpomp en watertank aan toe.

Het open riool in Allivalasa en verleg over sluiting met dorpshoofd en architect

Dorpsleven

2.4. Verbetering open riolen

Door alle dorpen lopen open riolen, meestal een goot van beton dan wel helemaal geen beton. Deze goten zijn een bron van infectie.

Er is veel aandacht besteed aan:

- Het belang van het wekelijks schoonhouden van deze goten.
- Advocacy om de overheid deze goten te laten verbeteren door ze aan de bovenkant te sluiten en/of de goten verder door te laten lopen, het dorp uit

Het belangrijkste resultaat werd geboekt in het dorp Allivalasa. Daar loopt een meters breed open riool. De overheid stuurde staf om samen de situatie in beeld te brengen en accordeerde een tekening en begroting om dit riool te vervangen door een gesloten riool van beton tot aan buiten het dorp.

Echter, de Collector die tekende is inmiddels overgeplaatst en de werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd. Bij het volgende bezoek van FI in het najaar van 2018 zal de nieuwe Collector, samen met een afvaardiging van het dorp, bezocht worden om te zorgen dat dit nu gebeurt..

Het schoonmaken van de dorpen

2.5. Afvalverwijdering

Naast het niet beschikken over veilig drinkwater, is het afval de grootste bron van ziekten en daarmee voor kindersterfte.

Grote schoonmaak: de aanpak van 134 'dirty spots' (spontaan ontstane vuilnisbelten)

In de vissersdorpen bestaat geen vuilnisophaaldienst, met als gevolg dat de vuilnis gedumpt wordt binnen en buiten het dorp. In totaal zijn er 134 grote en kleine 'vuilnisbelten' geïdentificeerd, midden in de dorpen dan wel aan de rand van de dorpen. Deze vormen een bron van infecties en ziekten. Want hier hoopt het afval zich op en er lopen kleine kinderen, honden, varkens, kippen, geiten, koeien doorheen, die ook weer op de erven van de hutten zijn.

In alle dorpen hebben drastische schoonmaak acties plaatsgevonden, waarbij de dorpingen zelf meewerkten en vaak waren ook bulldozers en tractoren nodig. De meeste dorpen en stranden waren vervolgens schoon.

Maar een eenmalige actie is niet voldoende; het afval moet er niet meer neergegooid worden dan wel de schoonmaakacties moeten regelmatig herhaald worden. Dit vergt een mentaliteitsverandering annex inslijpingsproces dat de duur van het programma van FI overstijgt. Van de 16 dorpen bleken er acht bereid om zich actief in te zetten om de situatie te verbeteren. De werkzaamheden hebben zich vervolgens gefocust op deze dorpen.

Ondertussen komt toch ook de Indiase overheid in de benen. Er worden op enkele plekken afvalinstallaties gebouwd, waar het afval ook meteen gescheiden wordt. FI is erg benieuwd en gaat in het najaar van 2018 kijken.

Vuilnisemmers en harken

Er werden in vijf dorpen in ieder huishouden drie emmers met deksel en sticker erop geleverd voor het volgende afval om het afval te scheiden. Tevens werden er in deze dorpen grote groene containers geplaatst, met dezelfde stickers erop, waarin ieder huishouden het afval kon dumpen. In totaal zijn 900 Sets emmers uitgedeeld en 100 groene containers geplaatst. Tevens werden er harken, bezems, borstels, maskers, etc uitgedeeld.

Bij de uitdeling in het dorp Barriepeta waren Karin Schadee en Anne Legeland van FI aanwezig. Op vertoon van de 'ration' kaart kreeg ieder gezin de drie emmers. Dit liep totaal uit de hand: de vrouwen duwden en trokken om vooraan te komen en de emmers te krijgen. De uitdeling moest worden gestaakt en voortgezet op een later moment zonder FI.

De fietskar om vuilnis mee op te halen

Een vuilnisophaaldienst, ophaalkar en schoonmaakmaterialen

In dit programmaonderdeel is gefocust op het tot een gewoonte maken van:

- het gebruik van de drie emmers in de huishoudens
- het meteen scheiden van het afval in drie emmers in drie containers
- het 2 x per week legen van de containers
- het 2 x per week schoonmaken van de containers
- het 2 x week vervoeren van het afval naar de vuilstortplaats met een fietskar
- het schoonhouden van de vuilstortplaats

Een novum is de fietskar, ontwikkeld door FI en Dharani, met kiepbak, om het vuilnis op te halen. Deze fietskartbemand te worden met vrijwilligers, die het vuil buiten het dorp fietsen, naar door de overheid aangewezen vuilnisbelten, circa 2 km buiten het dorp. De fietskar werkt, maar moet nog steviger, vooral omdat het moeilijk fietsen is door het vaak rulle zand. De Dorpscomité 's regelen de schema's.

Om eerlijk te zijn; we staan hier nog steeds aan het begin van een proces. We vergelijken de situatie met Nederland in de jaren vijftig: toen was er ook nog geen goed georganiseerde vuilophaaldienst en waren er vuilstortplaatsen. Maar toen was er nog geen plastic!

In de vissersdorpen heeft de plotsklapse komst van het plastic hun tot voor kort redelijk goed functionerend eco-systeem – waar al het afval verteerd werd in de natuur – drastisch verstoord. Hierop is nog geen afdoende antwoord.

Aandacht is ook nodig voor de beeldschone en voornamelijk verlaten stranden. FI komt daar graag en loopt via de stranden van het ene dorp naar het andere dorp. Maar het is 'uitkijken waar je loopt' omdat het strand wordt gebruikt voor ontlasting, visafval etc.. Ook hier geldt: eeuwenlange gewoontes laten zich niet wijzigen door een driejarig programma. Maar President Modi heeft grote plannen, zie onder het hoofdstuk toiletten, wie weet!

Een gezonde peuter

een baby met beperkingen

2.6. Verbetering prenatale en postnatale zorg

De sociaal werkers van Dharani overlegden met de sociaal werkers van de overheid om tot een 100% dekking te komen in het hele gebied. Het probleem zat vooral in de zeer afgelegen gehuchten waarvoor urenlang gereisd moest worden met de nodige risico's. De oplossing bleek dat de – meestal vrouwelijke - sociaal werkers samen op pad gingen. En zij boekten resultaat!

- Prenatale zorg: 100% van de vrouwen in verwachting vallen onder de zorg
- Postnatale zorg: 100% van de moeders met baby's vallen onder de zorg
- Immunisatie tot 5 jaar: 100%

Er is 100% dekking in de onderstaande dorpen:

Dorp	Prenataal	Postnataal	0 tot 5jarigen
PeddaKovvada	13	9	68
Chinnakovvada	11	9	65
Thippalavalasa	5	4	17
Madduru	6	5	71
Kothuru	7	5	73
Barriepeta	15	12	119
Thamayapalem	5	6	48
Potthayapeta	9	7	47
Dhonipeta	9	11	42
Gurayyapeta	14	13	48
Cheekatipeta	5	6	28
Allivalasa	26	28	251
Komaravanipeta	2	14	40
Jeerupalem	34	52	237
Kottamukkam	7	6	57
Totaal	168	187	1211

Niet dat de situatie nu ideaal is: teveel kinderen en soms ook moeders sterven tijdens de bevalling of in het kraambed. Wel zien we dat de overheid de eigen diensten behoorlijk achter de voddren zit om te zorgen dat thuisbevallingen afnemen, dat problemen vroeg gesignaleerd worden en dat ook de zwangere vrouwen uit afgelegen gehuchten op tijd het ziekenhuis bereiken.

Vergadering op het strand van Allivalasa met Jacqueline Covee, Pieter van Osta, Leo Verzijl en Wendy Walrabenstein

2.7. Verbetering van het ‘ownership’

De reeks van vergaderingen in ieder dorp, het zelf inventariseren van de problemen en waar mogelijk aan een oplossing werken, betekende dat de dorpen zelf ook in de benen kwamen. Ieder dorp had een eigen lijst, daar moest aan gewerkt worden.

Men veerde op door de reis naar Assist, met z’n allen in de bus, en kijken hoe het beter zou kunnen. En ook de eerste successen door gezamenlijke inspanningen – in de vorm van toezeggingen door de overheid en daadwerkelijke verbeteringen – gaven enorm veel positieve energie.

Zelfs FI mocht dat ervaren: er was een moment dat de Dorpscomité ‘s vonden dat FI en/of de overheid te traag was: men wilde meer actie! En zo verschenen er op een zaterdagmiddag 40 vissers met hun vrouwen om de Campus om FI te spreken te vragen! En om te horen of FI zich wel aan de door de dorpen ingediende plannen hield!

Deze onverwachte vergadering werd gehouden op de Campus. Nu kwamen de vissers wel vaker naar de Campus om FI te spreken, b.v. over hun boten. Maar nieuw was dat ook hun vrouwen meekwamen en het woord voerden!

Eerst waren we totaal verbluft. Daarna grinnikten we tevreden: het programmaonderdeel ‘ownership en voor zichzelf opkomen’ vordert!

**Conferentie kraambedsterfte bij de Collector van Srikakulam
met alle dokters van het district**

2.8. Onderhandelen met de overheid

De vissersdorpen zaten, samen met Dharani en FI, regelmatig bij de Collector aan tafel om te praten. De gang van zaken was als volgt. Als het dorp heeft bepaald wat er het meeste nodig is, schrijft het comité met hulp van Dharani een verzoek. Dan gaat men gezamenlijk op stap naar het kantoor van de Collector in de stad, enige uren verderop. Dharani kondigt het bezoek aan, gaat ook mee en zorgt dat het Comité de Collector dan wel tenminste diens assistent te spreken krijgt. Het komt regelmatig voor men een halve dag of hele dag moet wachten – en dus geen inkomen heeft die dag – en zelefs dat men twee tot drie keer de reis moet ondernemen, voordat men iemand te spreken krijgt. Maar de aanhouders wonnen!

Resultaten van de ‘Advocacy’ waardoor de overheid de verbeteringen betaalde:

Dorp	Door overheid betaalde verbeteringen
1. Madduru	nieuwe waterpunten
2. Jeerupalem	extra waterpomp
3. Madduru	nieuwe wasplatforms
4. Allivalasa	nieuwe wasplatforms
5. Allivalasa	herstel waterpomp
6. Madduru	herstel waterpomp
7. Pedda Kovvada	schoonmaken van een watertank
8. Pedda Kovvada	overheid blijft grijs water leveren
9. Chinna Kovvada	overheid blijft grijs water leveren
10. Allivalasa	schoonmaken van een watertank
11. Barriepeta	plaatsing van een watertank
12. Allivalasa	schriftelijke toezegging gesloten riool van midden dorp tot aan buiten het dorp
13. Komaravanipeta	waterpijplijn van 25 m, van de watertank naar tappunten in het dorp
14. Gurayyapeta	pijplijn met 24 (!) tappunten, FI voegde daar een waterpomp en watertank aan toe.

De Modi versie van beton met een vloertoilet en geen water

Het Friends Indeed modeltoilet, betegeld en met water

2.9. Samenwerking met de overheid inzake toiletten

Toen FI in 2014 aan de voorbereidingen van dit programma begon, vroeg een aantal dorpen om toiletten. In India wonen 1.2 miljard mensen, waarvan 600 miljoen mensen geen toegang tot een toilet hebben, waarvan 280 miljoen mensen onder de armoedegrens.

We begonnen in Allivalasa met het bouwen van een modeltoilet: een metertje langer, met een watertank op het dak, met plek voor een wastafel, met daaronder een emmer en met dat water kon het toilet worden doorgespoeld. En betegeld zodat het schoon te maken valt. En een spiegel, zeep en handdoek en een deur zodat de vrouwen en meisjes zich met enige privacy kunnen was.

In 2015 kondigde Premier Modi aan dat hij een plan ging ontwikkelen om deze 280 miljoen mensen binnen de kortste keren van een toilet te voorzien. Er kwam een ontwerp dat landelijk moest worden ingevoerd. Modi plaatste een teller op zijn website en oh wee als een district de targets niet haalde: daar stond straf op! Het werd zelfs zo gek dat de Collector van Srikakulam op zijn beurt weer zijn staf weer bedreigde: als ze hun targets niet haalden, zou hij persoonlijk in hongerstaking gaan voor zijn eigen regeringsgebouw!

Er zijn inmiddels inderdaad 52 miljoen (!)toiletten gebouwd : van beton en zonder water, met ieder met twee tanks. Als de ene tank vol is, wordt de andere tank aangesloten en dan kan de eerste tank ‘drogen’. Om te voorkomen dat mensen toch naar hun gebruikelijke ‘poepveldje’ gaan worden daar schijnwerpers geplaatst en wie betrapt wordt krijgt een boete.

Als het Modi-programma gezien wordt als een ‘wake up call’ , dan is het geslaagd. De Modi-staf ziet zelf ook wel de problemen van deze zeer rudimentaire toiletten. Men zegt: ‘als de mensen er aan gewend zijn, dan gaan we verder.’ De toekomst zal leren of deze toiletten duurzaam zijn. Dat wil zeggen dat ze over vijf jaar begaanbaar zijn en als toilet gebruikt worden. We volgen het.

Wachtend op de vissersboten die binnenkomen

2.10. Samenwerking met lokale bedrijven inzake water

Last but not least: de samenwerking met de bedrijven in de omgeving blijkt potentie te hebben. Er is een Indiase wet die bepaalt dat bedrijven 2% van hun netto winsten moeten investeren in de omgeving. En niet alleen in de dorpen waar hun arbeiders wonen, maar ook verderop.

Een goed voorbeeld is de samenwerking met het farmaceutische bedrijf Aurobindo, dat ook wil investeren in schoon drinkwater.

Bij de waterzuiveringsinstallatie voor het dorp Potthayapeta ontmoette de staf van Dharani en Aurobindo elkaar en werd er als volgt samengewerkt:

. opknappen en gereed maken gebouwtje	FI
. tegelen en schilderen, repareren ramen, elektra	FI
. waterpomp	FI
. plaatsing installatie	Aurobindo

Bij de opening is zowel de staf van Aurobindo als FI aanwezig, en worden er gezamenlijk kokosnoten geslagen. En zo is de basis gelegd voor nadere samenwerking zowel op het gebied van water als voor Campus Challenge!

Om de samenwerking met de lokale bedrijven te bestendigen werd besloten de verjaardag van Anne Legeland, directeur Friends Indeed, te vieren op Campus Challenge, de thuisbasis van Friends Indeed. En zo werden op 11 november 2016 ook de grotere lokale bedrijven, in totaal een tiental, uitgenodigd. Daaronder waren Aurobindo, Dr. Reddy Lab, Biotech, etc.

Wat Friends Indeed gehoopt had gebeurde: niet alleen kwamen de mensen die in het veld werken, maar ook hun directeuren. Het feest was op de binnenplaats van de school, maar de echte gesprekken vonden plaats op de veranda van het gastenverblijf, waar over en weer uitgesproken werd dat men de samenwerking waardeert en wil uitbouwen.

Tevens werd Friends Indeed uitgenodigd om te spreken op zogenaamde ‘bedrijvenlunch’. Uiteraard gaan we daar niet alleen heen: we gaan samen met de lokale partners want zij zijn dagelijks in het veld.

Leo Verzijl van FEMI in actie

Wendy Walrabenstein van FEMI kijkt toe

3. De input van de gasten van FI

Gedurende de uitvoering van het programma zijn er verschillende gasten van FI op bezoek geweest in India. Deze bezoekers woonden tijdens hun bezoek op de Campus Challenge voor kinderen met een beperking; de uitvalsbasis van FI in het gebied. Zij gingen 's ochtends met de staf van Dharani naar de dorpen en dachten actief mee over oplossingen. De meesten hebben samen met de dorpsbewoners vergaderd op het strand van Allivalasa of Barriepeta.

Voorbeelden van de activiteiten waaraan door de bezoekers werd deelgenomen/bijgedragen:

- Leden van de Rotaryclub Wymondham, de bestuursleden van FEMI, COAS en Edukans bezochten regelmatig de dorpsvergaderingen. Ook liepen ze mee door de dorpen en zagen de waterproblemen en enorme vervuiling,
- FEMI, vertegenwoordigd Leo Verzijl en Wendy Walrabenstein, was meerdere keren in het gebied, o.a. bij de opening van de waterzuiveringsinstallatie in Potthayapeta en van drie 'grijs' tappunten met leidingwerk in de dorpen Potthayapeta, Gurayyapeta en Cheekatipeta. Tevens waren hun vrienden Jacqueline Covee en Pieter van Osta aanwezig,
- Dik Verboom en Herman Kruijer van Edukans waren aanwezig bij de opening van een school in het stammengebied en keken mee in het waterprogramma,
- Het Corlaer College Team I legde de eerste steen voor een waterzuiveringsinstallatie in het dorp Allivalasa en voor een gesloten riolering systeem. Het team was bij de persconferentie op 16 februari 2016 in Ranasthalam en deelde grote hoeveelheden schoonmaakmateriaal uit,
- Medewerkers van het SWAP team I (AGP Pensioenfonds Amsterdam en Heerlen) waren bij de opening van de waterzuiveringsinstallatie in Kopperla, hielden een toespraak, tapten het eerste water en deelde dat uit in jerrycans,
- Het Corlaer college Team II opende de waterzuiveringsinstallatie in Allivalasa in februari 2017 en bouwde een modeltoilet,
- FI secretaris Karin Schadee en Prisco Battes waren bij een bijeenkomst in Barriepeta en deelde per gezin 3 vuilnisemmers uit. Ook werd de afvalophaalkar geïntroduceerd,
- Rotaryleden van Amsterdam-Nieuwendam waren bij de opening van de 'waterzuiveringsinstallatie op in Punama Palem.

En 's avonds, aan de eettafel en op het terras op de Campus gingen de gesprekken natuurlijk door. En kwamen er heel goede ideeën ter tafel en werd zo nodig het programma bijgesteld etc.

Overzicht van bezoekers van het programma

Datum	Bezoekers	Functie
2014		
Oktober	Anne Legeland	Director FI
Oktober	Terry and Margareth Hickman Smith	Rotaryclub Wymondham
	Leo Verzijl	FEMI consultant
	Wendy Walrabenstein	Voedsel consulent Campus
2015		
Februari/maart	Anne Legeland	Directeur FI
Maart	Leo Verzijl en Wendy Walrabenstein	FEMI consultant
	Wendy Walrabenstein	Voedsel consulent Campus
	Ruud en Annelies Bakhuizen	FEMI oprichters en bestuur
	Evert de Blok	COAS bestuur
	Ranga Reddy	Assist bestuur
Juli	Anne Legeland	Directeur FI
Oktober	Anne Legeland	Directeur FI
	Esther van Ameijde	Projectmedewerker FI
	Suresh Kejriwal	Accountant Calcutta FI
2016		
Januari/Februari	Anne Legeland	Directeur FI
Januari/Februari	Dik Verboom en Herman Kruijer	Edukans
Februari	Leo Verzijl. Wendy Walrabenstein	FEMI
	Jacqueline Covee en Pieter van Osta	FEMI
Februari	Esther van Ameijde	Projectmedewerker FI
Februari	Corlaer College Team 1	Corlaer College
Juli/Augustus	Anne Legeland	Directeur FI
Oktober	Anne Legeland	Directeur FI
November	Leo Verzijl en Wendy Walrabenstein	FEMI consulent
	Wendy Walrabenstein	FEMI bestuur
	Liesbeth Nagelkerke, Winneke Kornel	FEMI directeur en consulent
November	Suresh Kejriwal	Accountant Calcutta FI
2017		
Januari/Februari	Anne Legeland	directeur FI
Januari	Karin Schadee	secretaris FI
Januari	Peter Edelenbos en Cor Flach	ILSE programma
Februari	SWAP Pensioenfonds team 1	AGP Pensioenfonds
Februari	Corlaer College Team 2	Corlaer College
2018		
Februari	Hendrik Groen en Sandra Verhaar	Amsterdam
Februari	SWAP Pensioenfonds team 2	AGP Pensioenfonds
Februari	Corlaer College Team 3	Corlaer College Nijkerk
Februari	Rotaryclub Amsterdam-Nieuwendam	Amsterdam
Februari	Bert Holvast	tuinexpert tropen

Na afloop van een vergadering op het strand

Veilig drinkwater in buurdorp Kopperla!

4. Leermomenten

Het programma kent vele leermomenten, waarvan we de volgende graag willen delen:

Het neerzetten van een waterzuiveringsinstallatie vergt de nodige voorbereiding, zoals een goed contact met de bevolking en de overheid. Dan moet er een ruimte komen waarvan het dorp aantoonbaar de eigenaar is. Vervolgens met de ruimte gereed gemaakt worden. Denk aan een oud verwaarloosd klaslokaal dat gerenoveerd moet worden: het dak dicht, een vloer er in die gewicht kan hebben, betegeling wanden, elektra, wateraansluiting, schilderen, een deur, slot etc. En er moet een contract komen met een betrouwbare leverancier die ook onderhoud garandeert.

Ook is er aandacht voor risicomanagement: de dorpen moeten een spaarsysteem opzetten om te zorgen dat er geld is om de elektriciteitsrekening te betalen en om de membranen na drie jaar te vervangen. Zo niet, dan is de hele installatie weggegooid geld. Dit monitoren we strikt.

Maar het neerzetten van een waterzuiveringsinstallatie is niets vergeleken met het proberen om de bewoners van een dorp gezamenlijk verantwoordelijkheid te laten nemen voor het schoonmaken en schoonhouden van hun dorp en laten we zeggen 2 km er om heen. Het programma heeft goede aanzetten gegeven. Maar dit probleem oplossen is niet iets wat in het kader van een driejarig programma voor elkaar gekregen kan worden. Daar gaat een generatie overheen. Toch is er vooruitgang. Als we nu door zo'n dorp lopen schuift er plotsklaps een groepje jongeren aan. Ze spreken Engels, weten wat er moet gebeuren om hun dorp verder te brengen. Zij zijn de toekomst.

Hetzelfde geldt voor het gebruik van toiletten. Modi heeft bepaald dat een ieder een rudimentair toilet krijgt, niet betegeld, zonder water. Er worden zelfs lampen geplaatst op 'poepplekken' en boetes uitgedeeld als iemand daar toch poept. FI schat in dat de oudere generatie toch 'buiten de deur' zal toiletteren, doch dat de jongeren wel op een toilet willen. Maar dan niet een Modi toilet: Ze zullen een FI toilet willen, wat schoon te houden valt en waar je kunt doortrekken en je handen kunt wassen.

Dharani heeft in opdracht van de overheid 1200 (!) toiletten gebouwd in de vissersdorpen. Een majeure prestatie. Dharani steekt qua kwaliteit uit boven wat de gemiddelde Modibouwer heeft gepresteerd. FI heeft daar in de zijlijn aan meegeholpen en wacht af.

Het meest innovatieve idee om deze toiletten te verbeteren? Plastic verzamelen en via een 3D printer er tegels van maken van b.v. 60 x 60 cm. En daarmee de toiletten betegelen! Dan nog een watertank op het dank, een spoelbakje er in en je bent een stuk verder.

Rotaryclub Amsterdam-Nieuwendam bij de opening van een waterzuiveringsinstallatie

5. Toepassing opgedane kennis en opschaling

5.1. Vasthouden wat er is geleerd en sparen voor onderdelen

Nieuw in dit programma was dat er pas gehandeld werd nadat de dorpen zelf in een aantal vergaderingen hadden vastgesteld wat hun prioriteiten waren en er een helder plan lag. Dat vond men moeilijk, maar het lukte. De Dorpscomité 's speelden daarin een bepalende rol.

Nieuw is ook dat er kennis is binnengekomen inzake waterzuiveringsinstallaties. Daarbij is het noodzakelijk dat de Dorpscomités ervoor zorgen dat de dorpen sparen om de elektriciteitsrekening te betalen en om na drie jaar de membranen te vervangen. Met de opgedane kennis is FI voornemens om nog 10 waterzuiveringsinstallaties te bouwen in het gebied Uddhanam, zie hieronder. In dat programma worden de ervaringen met de reeds gebouwde installaties in het vissersgebied geïncorporeerd.

5.2. De volgende stap: waterzuiveringsinstallaties voor district Uddhanam

Medio 2015 vroeg de Collector van het district Srikakulam aan FI om te helpen in het gebied Uddhanam, waar een ernstige nierziekte heerst die tot de dood leidt en waarvan de oorzaak onbekend is. Een aantal gerenommeerde universiteiten heeft onderzoek gedaan, maar geen rapporten afgeleverd. Wel is duidelijk dat het water een grote risicofactor is, reden waarom FI er - in samenwerking met Rotaryclub Heemstede-Bennebroek en Rotaryclub Visakhapatnam - 10 waterzuiveringsinstallaties wil gaan bouwen. Inmiddels hebben de Rotaryclubs de grant gerealiseerd; de toestemming van de Rotary Foundation is binnen! Maar Rotary doet geen 'brick-and-mortar', reden waarom FI hop zich heeft genomen om 10 ruimtes te vinden en te renoveren dan wel nieuw te bouwen alsmede het opzetten. Ook zal FI in ieder dorp ieder drie trainingen geven.

Financieel is de taakverdeling als volgt:

• 10 waterzuiveringsinstallaties	Rotary Grant	€ 60.000
• 10 gebouwtjes geschikt maken	FI	€ 30.000
• 10 dorpen dorpscomité 's oprichten		
Ieder dorp 3 trainingen etc	FI	€ 40.000

Heel graag vragen we daarbij uw steun! We zullen U het Uddhanam programma apart toesturen.

6. Conclusies

Dit programma was gericht op Daling Kindersterfte en daaraan is in deze vissersdorpen een aanzienlijke bijdrage geleverd:

- Door de vele voorlichtingsmomenten – met name tijdens de Dorpscomité vergaderingen maar ook tijdens wekelijkse contacten daarbuiten, begrijpen ouders beter wat nodig is om de sterfte van hun kinderen terug te dringen en hun kinderen gezond groot te brengen.
- Er zijn 6 waterzuiveringsinstallaties gebouwd, waardoor 12.948 mensen toegang hebben tot schoon water en dat is een hele goede prestatie. Nu is het zaak om te volgen dat er wordt gespaard voor de elektra en de vervanging van de membranen.
- Op vele plekken is de toegang tot grijs water verbeterd via een leidingsysteem. Ook de directe omgeving ervan is verbeterd waardoor er minder water wordt gemorst en er daardoor minder muskieten en ongedierte in het dorp zijn.
- Met het schoonhouden van de riolen en rioolverbetering is een begin gemaakt. Echter, dit is slechts een fractie van wat nodig is. Ook heeft de overheid – hoewel toegezegd - nog steeds niet het riool in Allivalasa vernieuwd.
- Met afvalverwijdering is een begin gemaakt. De invloed van afval op de leefomgeving van kinderen, ook het probleem van plastic in de directe omgeving, in de zee en daardoor en in de voedselketen - wordt begrepen. We zien dat de Indiase overheid nu actief wordt op dit onderdeel en we volgen dit.
- De pre- en postnatale zorg controles zijn 100%, doch er sterven nog teveel vrouwen in het kraambed en ook nog teveel kinderen voordat ze 5 jaar zijn
- Het ownership is verbeterd, de Dorpscomités kunnen de overheid beter vinden. De opdracht is nu de gevonden vastbeslotenheid vast te houden.
- Het onderhandelen met de overheid is sterk verbeterd. Op een aantal punten blijft FI/Dharani helpen. Zoals met het riool voor Allivalasa.
- Het toilettenprogramma van Modi is in volle gang; de tijd zal leren of deze toiletten duurzaam zijn en of er met geringe middelen verbeteringen ingevoerd kunnen worden.
- De samenwerking met lokale bedrijven is belangrijk verbeterd; de dorpen en de grote bedrijven weten elkaar een stuk beter te vinden

Er is nog wel een lange weg te gaan. Onze hoop is gevestigd op de jongeren. Ze beseffen het belang van schoon drinkwater en hygiënisch koken. Zij zullen dit gebied een stap verder brengen. Een enkeling heeft al een telefoon, is zelfs al op Facebook.

Een volgende stap kan zijn om talentvolle Nederlandse jongeren, bezig met de plastic problematiek, een weekje op de Campus te laten logeren. En samen met de Dharani staf, de Campus staf en de Indiase jongeren een oplossing te bedenken voor de ‘plastic soup’ aldaar, met producten die er ter plekke toe doen. Wat te denken bijvoorbeeld van het printen met een grote 3D printer van hele grote tegels van b.v. 60 x 80, en daarmee de Modi-toiletten voorzien?

7. Een woord van dank

Namens de dorpen dankt FI de Dharani staf, die onvermoeibaar de dorpen afging en de Dorpscomités hielp waar ze maar konden, urenlang met hen zat te wachten in het kantoor van de Collector, de dorpen motiveerde bij de schoonmaakbeurten, toezicht hield op het bouwen van de waterzuiveringsinstallaties, noem maar op. We danken vooral ook alle bezoekers die – door in het veld mee te denken - een bijdrage hebben geleverd aan dit intensieve programma. Hun bezoek werd, ook door de dorpen, zeer gewaardeerd!

En last but not least danken we alle donateurs die dit programma mogelijk hebben gemaakt! Want alleen dankzij Uw investering in dit gebied en Uw vertrouwen kon dit programma worden gerealiseerd.

Hoe nu verder? we gaan met Rotary naar het kwetsbare afgelegen district Uddhanam, tegen Orissa aan, waar een onbegrepen nierziekte heers. Daar willen we en daar in tien dorpen met 21.000 inwoners, waterzuiveringsinstallaties bouwen. We en weten immers hoe het moet.

We gaan ervoor en hopen dat U met ons mee gaat!

Anne Legeland
Sri Hari Gorle
Gijs Remmelts

1 September 2018

Friends Indeed

A Home A School A Future

Nieuwendammerdijk 329 1023 BJ Amsterdam

Tel. 00 31 6 549 23 887

Tel. 00 91 95 02 66 2112

info@friendsindeed.nl www.friendsindeed.nl

ABN-AMRO NL 83 ABNA 044 72 69 461